

Dosarul nr.3ra-1037/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (A. Paniș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de către Nicolae Țurcanu,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Nicolae Țurcanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova
privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului
administrativ individual favorabil,
împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 28 martie 2019, Nicolae Țurcanu, prin intermediul oficiului poștal, a depus
cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale,
solicitând declararea ilegală a refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale privind
stabilirea pensiei anticipate cu obligarea includerii în stagiul de cotizare a perioadei de
activitate în colhozul „S. Lazo” în anii 1969-1972, precum și oricăror alte munci
contributive și obligarea stabilirii pensiei anticipate conform cererii depuse.

În motivarea acțiunii Nicolae Țurcanu a indicat că, la 04 aprilie 2017 s-a adresat
Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere pentru stabilirea pensiei anticipate
pentru limita de vârstă.

Ulterior, la 23 noiembrie 2018, s-a adresat cu cerere către Casa Națională de
Asigurări Sociale la care a anexat carnetul de muncă și actele doveditoare, care
confirmă că în perioada pentru care solicită calcularea pensiei, a fost angajat în câmpul
muncii cu confirmarea stagiului de cotizare.

Cererea privind stabilirea pensiei anticipate pentru limita de vârstă nu a fost
satisfăcută pe motiv că nu a realizat stagiul necesar de cotizare de 33 ani, având doar
32,5 ani de cotizare.

Nefiind de acord cu decizia autorității publice s-a adresat cu cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale în vederea stabilirii pensiei anticipate pentru limita de vârstă.

A indicat reclamantul că dosarul de pensionare conține toate actele care demonstrează că, în perioadele anilor 1969 - 1972, 1977 - 1982, 1986 - 1989, dânsul a activat în mai multe colhozuri și detașamente studențești, acumulând un stagiul contributiv de circa 29 de luni, mult mai mult decât 6 luni care se pretinde că nu ajung.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ depusă de Nicolae Țurcanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil (f.d.124, 134-144).

Conform avizului de recepție anexat, se constată că Nicolae Țurcanu la 30 martie 2021 a recepționat hotărârea motivată (f.d.146).

La 28 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal (f.d.132-135), Nicolae Țurcanu a depus cerere de apel nemotivat (f.d.129-131), iar la 31 martie 2021 a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate, rejudecarea cauzei și emiterea unei decizii prin care să fie admisă acțiunea (f.d.149-151, 152).

Prin decizia din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de Nicolae Țurcanu împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.187, 188-194).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că potrivit prevederilor pct. 68 și pct. 69 al Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.165 din 21 martie 2017, stagiul de cotizare se confirmă în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau alte activități care se include în stagiul de cotizare ori a documentelor eliberate de organizații ierarhic superioare, precum și de instituțiile de arhivă. Stagiul de cotizare realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 01 ianuarie 1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau prin alte documente eliberate în modul stabilit.

Potrivit prevederilor art. 50 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, în stagiul de cotizare se include activitatea în calitate de membru în colhoz. Astfel, activitatea în colhoz se include în stagiul de cotizare, doar în cazul când solicitantul era membru de colhoz. Stagiul de cotizare în colhoz se confirmă prin carnetul de muncă al colhoznicului (minimum stabilit și îndeplinit) sau prin cartea de evidență a stagiului de muncă a colhoznicului – forma 14A, extrasul din care se anexează la dosarul de pensionare.

Instanța de apel a constatat că prima instanța just a ajuns la concluzia privind netemeinicia pretenției reclamantului privind anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale privind stabilirea pensiei anticipate, cu obligarea includerii în stagiul de cotizare a perioadei de activitate în colhozul „S. Lazo” în anii 1969-1972, și oricăror alte munci contributive. Or, perioada de activitate a reclamantului, indicată în certificatul nr.477 din 17 martie 2017, eliberat de Primăria comunei Bobeica, raionul Hîncești, nu putea fi inclusă în stagiul de cotizare, deoarece prin actele suplimentare

depusă nu s-a confirmat statutul de membru a fostului colhoz „S. Lazo”. Conform statutului colhozurilor, primirea membrilor de colhoz se efectua de către adunarea generală a colhoznicilor la demersul cârmuirii colhozului. Cu atât mai mult, în certificatul nr. 477 din 17 martie 2017, pentru perioada 1969-1972 lipsește minimumul stabilit de zile de muncă pe an, stabilit de adunarea generală a colhoznicilor pentru toți membrii de colhoz, ce urmau să îndeplinească lucrările preconizate pentru anul în gestiune, acest minim se stabilea doar membrilor de colhoz, astfel muncile efectuate de aceștia nu se include în stagiul de cotizare la stabilirea prestațiilor sociale. Iar, în perioada nominalizată reclamantul avea vârstă de 13-16 ani (era minor), astfel încât chiar și confirmarea anexată cu nr.114 din 15 ianuarie 2018, eliberată de aceeași instituție, confirmă faptul că minimumul de zile se stabilea de la vârstă de 18 ani, iar copiii până la vârsta de 18 ani nu erau înscriși ca membri de colhoz. Respectiv, instanța de apel a apreciat că argumentele reclamantului nu-și regăsesc confirmare și nu pot fi reținute de instanță, deoarece alte documente confirmative privind activitatea reclamantului în perioada 1969-1972 ca membru în colhoz nu au fost prezentate.

La 04 august 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.199), Nicolae Țurcanu, a depus împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului (f.d.196-198), împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii (f.d.196-198).

În motivarea recursului, Nicolae Țurcanu și-a manifestat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată, invocând motivele de fapt și de drept indicate, atât în cererea de chemare în judecată, cât și în cererea de apel.

A menționat că refuzul cu privire la constatarea dreptului său de a fi pensionat anticipat, cât și de a fi inclus în stagiul de cotizare perioada anilor 1969-1972 când a activat în colhozul „S. Lazo”, este lipsit de temei deoarece art. 50 din Legea privind sistemul public de pensii, se referă la o excepție, norma generală fiind art. 5 al Legii menționate, care stipulează că în sistemul public stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive. Perioada inclusă în actele privind activitatea inclusă în colhozul „S. Lazo” este perioada contributivă și urmează a fi inclusă necondiționat în stagiul de cotizare.

A susținut că prin refuzul de ai satisface cererea de chemare în judecată i s-a lezat grav dreptul său constituțional de a beneficia de asigurarea socială cuvenită.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 06 iulie 2021.

Instanța de recurs constată potrivit materialelor cauzei dispozitivul instanței de apel a fost expediat participanților la proces, prin poșta electronică, la 03 august 2021 (f.d.195), iar potrivit avizului de recepție DS8003556502AS (f.d.202), se constată că la 20 septembrie 2021, Nicolae Țurcanu, a recepționat decizia motivată.

La 04 august 2021, prin intermediul oficiului poștal (f.d.199), Nicolae Țurcanu, a depus cerere de recurs motivată (f.d.196-198) împotriva deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârii din 27 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 07 octombrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de Nicolae Țurcanu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.205).

La 21 octombrie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Nicolae Țurcanu și menținerea în vigoare a deciziei din 06 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.208-213).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului

în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Nicolae Țurcanu, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Nicolae Țurcanu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh